

Uczeń z doświadczeniem migracyjnym w polskim systemie oświaty Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Filologia polska Specjalność Specjalność glottodydaktyczna Jednostka organizacyjna Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej Poziom studiów studia drugiego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki	Cykl dydaktyczny 2023/24 Kod zajęć 03FPLGLOS.22S.12547.23 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy specjalnościowy Blok zajęciowy Przedmioty specjalnościowe	
Koordynator zajęć	Sylwia Karolak, Agnieszka Kula, Marta Wrześniewska-Pietrzak	
Prowadzący zajęcia	Aneta Grodecka, Olga Bambrowicz	
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	przygotowanie studentów do pracy w klasach złożonych z uczniów pochodzących z różnych kultur i w różnym stopniu władających językiem polskim
C2	zapoznanie z bazą podręczników i pomocy dydaktycznych wspierających nauczanie języka polskiego jako obcego / drugiego
C3	zapoznanie słuchaczy z modelami kształcenia językowego osób z doświadczeniem migracji
C4	przygotowanie do samodzielnego planowania strategii nauczania dla uczniów z doświadczeniem migracji

Wymagania wstępne

Brak

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna charakterystyki rozwoju mowy i modele kształcenia językowego (szczególnie w odniesieniu do osób z doświadczeniem migracji)	FPL_K2_W01, FPL_K2_W08, FPL_K2_W09	Projekt, Uczestnictwo w dyskusjach
Umiejętności - Student/ka:			
U1	stosuje w praktyce dydaktycznej poznane zasady kształcenia językowego i indywidualizacji nauczania	FPL_K2_U01, FPL_K2_U04	Projekt, Uczestnictwo w dyskusjach
U2	konstruuje autorskie materiały edukacyjne i planuje zajęcia z języka polskiego jako obcego kierowane do odbiorców w wieku szkolnym	FPL_K2_U01, FPL_K2_U04, FPL_K2_U05	Projekt, Uczestnictwo w dyskusjach
U3	analizuje i odpowiednio sytuuje zdobytą wiedzę w kręgu szerszych odniesień (kulturowych, psychologicznych, dydaktycznych)	FPL_K2_U01, FPL_K2_U10	Projekt, Uczestnictwo w dyskusjach
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	pracuje w grupie osób o podobnych zainteresowaniach, a także przyjmuje rolę lidera lub współwykonawcy	FPL_K2_K01, FPL_K2_K06	Projekt, Uczestnictwo w dyskusjach

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Uczeń z doświadczeniem migracji w polskim systemie oświaty: historia i współczesność. Kontekst prawny kształcenia obcokrajowców w Polsce. Szanse i wyzwania	W1, U3	Ćwiczenia
2.	Tradycja szkolnictwa polskiego i polskojęzycznego za granicą: podstawy prawne, najważniejsze pojęcia, kluczowe momenty, dobre praktyki	U1, U2, U3	Ćwiczenia
3.	Rozwiązania programowe stworzone z myślą o oświacie polskojęzycznej za granicą: podstawa programowa i ramy programowe, podręczniki i programy nauczania. Dobór podręczników do potrzeb i możliwości uczniów	U1, U2, U3, K1	Ćwiczenia
4.	Rozwiązania programowe dla uczniów obcokrajowców w systemie szkolnictwa w Polsce	U3	Ćwiczenia
5.	Pojęcia: język pierwszy, język drugi oraz język obcy, bilingwizm, multilingwizm, semilingwizm oraz dyglosja a klasy wielokulturowe w polskich szkołach kształcących dzieci i młodzież	W1, U1	Ćwiczenia
6.	Rozwój mowy dziecka jedno- i wielojęzycznego	W1	Ćwiczenia

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
7.	Wspieranie dwujęzyczności u dzieci i młodzieży. Baza pomysłów dydaktycznych	U1, K1	Ćwiczenia
8.	Różne modele kształcenia językowego osób z doświadczeniem migracji. Metody i techniki wspierające nauczanie języka polskiego jako obcego / drugiego u dzieci i młodzieży. Zasada indywidualizacji nauczania	W1, U2	Ćwiczenia
9.	Podręczniki i pomoce edukacyjne stworzone z myślą o nauczaniu języka polskiego jako obcego / drugiego dla dzieci i młodzieży oraz baza istniejących materiałów edukacyjnych stanowiących pomoc dydaktyczną dla nauczyciela polonisty	U1, U2, U3, K1	Ćwiczenia
10.	Egzamin certyfikacyjny z języka polskiego jako obcego dla dzieci i młodzieży: założenia, struktura, sposób przeprowadzania oraz oceniania. Przygotowywanie dzieci i młodzieży do certyfikacji	U1	Ćwiczenia
11.	Programowanie zajęć z języka polskiego jako obcego dla uczniów w polskich szkołach; tworzenie konspektu, planowanie ewaluacji	U1, U2, K1	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Uczenie problemowe (Problem-based learning), Metoda warsztatowa, Pokaz i obserwacja, Metoda aktywizująca - "burza mózgów", Metoda aktywizująca - konstruowanie "map myśli", Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia	<p>Warunkami zaliczenia zajęć są: przygotowanie projektu dydaktycznego dla uczniów z doświadczeniem migracyjnym oraz udział w dyskusjach zajęciowych (wiedza lekturowa oraz umiejętności analityczne).</p> <p>Wymagana forma projektu: scenariusz zajęć dla uczniów z wprowadzeniem (analiza tekstów kultury, uzasadnienie wyboru, objętość ok. 5 s.). Temat pracy wybrany z materiałów zaproponowanych w czasie zajęć lub wybrany samodzielnie przez studenta, w porozumieniu z prowadzącym. Wymagana integracja treści kształcenia z wiedzą o rozwoju mowy, zasadami wielokulturowości i indywidualizacji nauczania.</p> <p>Kryteria oceniania:</p> <p>bardzo dobry (bdb; 5,0) – praca spełniająca wymogi podstawowe, z odwołaniem do literatury, samodzielnym wyborem tematu, pogłębioną analizą tekstów kultury, poprawnym trybem kształcenia językowego</p> <p>dobry plus (db+; 4,5) – praca spełniająca wymogi podstawowe, z odwołaniem do literatury, samodzielnym wyborem tematu, pogłębioną analizą tekstów kultury</p> <p>dobry (db; 4,0) – praca spełniająca wymogi podstawowe, z odwołaniem do literatury, samodzielnym wyborem tematu</p> <p>dostateczny plus (dst+; 3,5) – praca spełniająca wymogi podstawowe, z uzasadnionym odwołaniem do literatury</p> <p>dostateczny (dst; 3,0) – praca poprawna metodycznie i językowo, z zachowaniem podstawowej struktury konspektu, wykorzystująca wiedzę o doświadczeniu migracyjnym</p> <p>niedostateczny (ndst; 2,0) – praca zdradzająca nieznaną podstawowej struktury konspektu, nieuwzględniająca doświadczenia migracyjnego w nauczaniu</p>

Literatura

Obowiązkowa

1. Dyrda B., Specyfika i przyczyny Syndromu Nieadekwatnych Osiągnięć Szkolnych uczniów w świetle literatury pedagogiczno-psychologicznej, „Chowanna”, nr 2/1999, s. 24-40.
2. Gmaj K., Iglicka K., Walczak B., Dzieci uchodźcze w polskiej szkole. Wyzwania systemu edukacji dla integracji i rynku pracy, Warszawa 2013 [online: [dzieci_uchodzcze_w_polskiej_szkole.pdf](#), dostęp: 02:04.2021].
3. Grünberger A., Kyriazopoulou M., Soriano V., Wielokulturowość a edukacja uczniów ze specjalnymi potrzebami (Raport końcowy), Odense: Europejska Agencja Rozwoju Edukacji Uczniów ze Specjalnymi Potrzebami 2009.
4. Inny w polskiej szkole. Poradnik dla nauczycieli pracujących z uczniami cudzoziemskimi, pod red. E. Pawlic-Rafałowskiej, Warszawa 2010 [online: http://edukacja.warszawa.pl/sites/edukacja/files/strona/4316/attachments/inny_w_polskiej_szkole.pdf, dostęp: 01.04.2022].
5. Karczewska J. (red.), Poznaniacy i poznaniarki, poznaj ich! materiały edukacyjne do nauki języka polskiego jako drugiego A2/B1, Poznań 2021 [online: <https://bramapoznania.pl/poznaniacy-i-poznaniarki-poznaj-ich>, dostęp:03.04.2022].
6. Kubin K., Świerszcz J., Wyzwania dla szkoły różnorodnej. Wstępna analiza mechanizmów wykluczania dzieci i rodzin migranckich w strukturach szkoły w Polsce, w: Edukacja międzykulturowa w Polsce wobec nowych wyzwań, pod red. A. Paszko, Kraków 2011.
7. Kurcz I., Język a psychologia, Warszawa 1992.
8. Kurcz I., Pamięć, uczenie się, język, Warszawa 1995.
9. Lipińska E., Język ojczysty, język obcy, język drugi. Wstęp do badań dwujęzyczności, Kraków 2003.
10. Międzykulturowość w szkole. Poradnik dla nauczycieli i specjalistów, pod red. K. Białek, Warszawa 2015 [online: [Miedzykulturowosc_w_szkole.pdf](#); dostęp: 02:04.2022].
11. Nowak M., Szkoła wobec wyzwań migracyjnych: uchodźcy w szkole, [online: [m.nowak_szkoła_wobec_wyzwa_migracyjnych2.pdf](#); dostęp: 02:04.2022].
12. Pamuła-Behrens M., Język edukacji szkolnej w integracyjnym modelu wsparcia ucznia z doświadczeniem migracji w rodzinie, „Postscriptum Polonistyczne”, nr 2/2018, s. 171-186.
13. Pamuła-Behrens M., Szymańska M., Uczenie uczniów z doświadczeniem migracji. Analiza potrzeb, <http://filpolska.up.krakow.pl/wp-content/uploads/2018/03/raport.pdf>.
14. Pilch T., Wstęp w: Migracja, uchodźstwo, wielokulturowość. Zderzenie kultur we współczesnym świecie pod red. D. Lalak, Warszawa 2007.
15. Podstawa programowa dla uczniów polskich uczących się za granicą, Ministerstwo Edukacji Narodowej.
16. Praca z uczniem cudzoziemskim. Przewodnik dobrych praktyk dla dyrektorów, nauczycieli, pedagogów i psychologów, pod red. M. Zasuńskiej, Warszawa 2011 [praktyki-wersja-druk-pop.pdf; dostęp: 02:04.2022].
17. Programy nauczania języka polskiego jako obcego. Poziomy A1-C2, I. Janowska, E. Lipińska, A. Rabiej, A. Seretny, P. Turek, red., Kraków 2011.
18. Skaczkowska B., Kształcenie dzieci przybywających z zagranicy w polskim systemie oświaty - oddziały przygotowawcze, Warszawa 2016.
19. Szymańska M., Znajomość języka edukacji szkolnej jako warunek szkolnego sukcesu, „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia ad Didacticam Litterarum Polonarum et Linguae Polonae Pertinentia” vol. 12 / 2021, s. 74-88.
20. Uczniowie z różnych kultur w szkole, B. Lachowicz, Warszawa 2015 [online: [Uczniowie_z_roznych_kultur_w_szkole.pdf](#); dostęp: 02:04.2022].
21. Z zagadnień dydaktyki języka polskiego jako obcego, pod red. E. Lipińskiej i A. Seretny, Kraków 2006.
22. Ząbek M., Wstęp w: Problemy adaptacji kulturowej migrantów, w: Między piekłem a rajem - problemy adaptacji kulturowej uchodźców i imigrantów w Polsce, pod red. M. Ząbek, Warszawa 2002.
23. Powyższa lista ma charakter orientacyjny i jest realizowana we fragmentach z uwzględnieniem zaplanowanego dla przedmiotu nakładu czasu pracy przewidzianego na czytanie.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Ćwiczenia	30

Czytanie wskazanej literatury	10
Przygotowanie do zajęć	10
Przygotowanie projektu	10
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
FPL_K2_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i ustawicznego jej doskonalenia, a także uznania znaczenia wiedzy dla rozwiązywania problemów poznawczych i praktycznych;
FPL_K2_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do inspirowania innych do uczestnictwa w kulturze oraz podejmowania działań dla dobra wspólnego;
FPL_K2_U01	Absolwent/ka potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych, zmiennych warunkach, także przystosowując istniejące lub opracowując nowe narzędzia i metody;
FPL_K2_U04	Absolwent/ka potrafi rozpoznawać różne rodzaje tekstów, ze szczególnym uwzględnieniem komunikatów językowych, w tym literackich, przeprowadzać ich analizę i interpretację z wykorzystaniem odpowiednich narzędzi, zwłaszcza językoznawczych i literaturoznawczych;
FPL_K2_U05	Absolwent/ka potrafi wprowadzać pozyskane z różnorodnych źródeł dane do własnych prac, krytycznie i twórczo przetwarzać je z poszanowaniem zasad własności intelektualnej oraz etyki zawodowej;
FPL_K2_U10	Absolwent/ka potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności ogólne, dziedzinowe i specjalnościowe, planować i realizować własne uczenie się przez całe życie, jak również ukierunkowywać innych w tym zakresie.
FPL_K2_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób teoretyczne uwarunkowania literaturoznawstwa i językoznawstwa, procedury poznawcze i metodologie właściwe dla tych dyscyplin, wykorzystywaną na ich obszarze terminologię, jak również właściwe dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych zaawansowane metody analizy i interpretacji różnych tekstów ze szczególnym uwzględnieniem komunikatów językowych, w tym literackich;
FPL_K2_W08	Absolwent/ka zna i rozumie w szerokim zakresie wybrane idee filozoficzne i estetyczne, zarówno te istotne dla zrozumienia przebiegu procesu historycznoliterackiego i jego uwarunkowań, jak i te, które stymulują rozwój humanistyki współczesnej, stanowią zaplecze jej metod, teorii i dyskursów, zwłaszcza w odniesieniu do literaturoznawstwa i językoznawstwa;
FPL_K2_W09	Absolwent/ka zna i rozumie w szerokim zakresie główne uwarunkowania wiedzy o kulturze, jej systemach i społecznych obiegach, regułach komunikacji społecznej, także w odniesieniu do społeczno-kulturowej roli odgrywanej współcześnie przez nowe media komunikacyjne;